

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tas-16 ta' Settembru, 2020

Appell Inferjuri Numru 111/2018 LM

Giles A. u Josette Zammit Spadaro bin-numru tal-karta tal-identità
0159474(M) u 0182070(M) rispettivament
("l-appellati")

vs.

Bank of Valletta p.l.c. (C 2833)
("is-socjetà appellanta")

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mill-intimata socjetà **Bank of Valletta p.l.c.** [minn issa 'l quddiem "is-socjetà appellanta"] mid-deċiżjoni mogħtija fit-12 ta' Settembru, 2018, [minn issa 'l quddiem "id-deċiżjoni appellata"], mill-Arbitru

Għas-Servizzi Finanzjarji [minn issa 'l quddiem "l-Arbitru"], li permezz tagħha ddecieda dwar l-ilment tar-rikorrenti **Giles A. u Josette Zammit Spadaro** bin-numru tal-karta tal-identità 0159474(M) u 0182070(M) [minn issa 'l quddiem "l-appellati"], billi *ai termini* tal-paragrafu (iv) tas-subinċiż 26(3)(ċ) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta ordna lis-soċjetà appellanta sabiex tħallas lill-appellati s-somma ta' €4,623.77 (erbat elef sitt mija tlieta u għoxrin Euro u sebgħa u sebgħin ċenteżmu), bl-imgħaxijiet legali mid-data li fiha l-appellati pprezentaw l-ilment tagħhom quddiem l-Arbitru, sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjeż kontriha.

Fatti

2. Il-fatti ta' dan il-każ huma kważi kollha identiċi għal dak tal-appell deċiż minn din il-Qorti, kif diversament preseduta, fis-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru 23/2018).

3. Għandu jingħad li fil-każ odjern l-appellati kienu aċċettaw l-offerta tas-soċjetà appellanti fit-8 ta' Lulju, 2011, skont kif jirrizulta mill-kopja tal-'*Form of Acceptance and Transfer*' esebita *a fol.* 49 tal-atti, sabiex b'hekk huma kienu intitolati għall-ħlas tas-somma ta' €14,629.72 (erbatax-il elf sitt mija disgħa u għoxrin Euro u tnejn u sebgħin ċenteżmu). Dan filwaqt li huma kienu investew is-somma ta' €20,460.36 (għoxrin elf erba' mija u sittin Euro u sitta u tletin

ċenteżmu) fil-fond magħruf bħala *La Vallette Multi Manager Property Fund* [minn issa 'l quddiem "LVMMPF"], kif jirrizulta mill-ilment li l-appellati għamlu lill-Arbitru u wkoll mill-kopja tal-*Application Form a fol. 66* esebita fl-atti.

Mertu

4. L-appellati intavolaw proċeduri fl-24 ta' Ġunju, 2016, quddiem l-Arbitru permezz tal-preżentata ta' ilment fejn, filwaqt li ddikjaraw li huma kienu investew flimkien f'19,506.29 (dsatax-il elf ħames mija u sitta punt tnejn disgħa) sehem fil-LVMMPF, issottomettew li l-ilment prinċipali tagħhom kien jikkonsisti fil-fatt li għall-fini ta' dan l-investment huma kienu ġew ikkonsidrati mis-soċjetà appellanta bħala "*experienced investors*", meta ma kinux.

5. Is-soċjetà appellanta wiegħbet għall-ilment billi eċċepiet is-segwent: preliminarjament (a) l-Arbitru ma kellux il-kompetenza skont il-liġi sabiex jieħu deċiżjoni fir-rigward tal-kuntratt ta' tranżazzjoni bejn il-partijiet; (b) l-Arbitru ma kellux jieħu konjizzjoni tal-ilment *ai termini* tal-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta stante li kienet seħħet tranżazzjoni; (ċ) l-Arbitru ma setax jieħu konjizzjoni tal-każ stante li huwa kellu s-setgħa li jittratta biss ilmenti mressqa minn "*klijenti eligibbli*"; (d) is-soċjetà appellanta ma kinitx il-legittimu kontradittur; (e) l-appellati kienu biegħu u ttrasferew id-drittijiet kollha tagħhom, anki dawk litigjużi, lill-istess soċjetà appellanta; (f) il-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 1222 u tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta; (g) l-appellati kellhom juru li huma kienu "*inexperienced investors*"; u fil-mertu eċċepiet li (g) is-soċjetà appellanta ma kienet bl-ebda mod

responsabbli għall-ħlas ta' danni jew xort'oħra lill-appellati għal xi aġir allegatament illegali da parti tagħha; (għ) l-ispejjeż tal-proċedura kellhom jitħallsu mill-appellati.

Id-Deciżjoni Appellata

6. L-Arbitru wasal għad-deciżjoni appellata wara li għamel is-segweni konsiderazzjonijiet rilevanti għall-appell odjern:

“Eċċezzjonijiet Preliminari

Eċċezzjonijiet dwar Ġurisdizzjoni

Il-provditur tas-servizz qajjem tliet eċċezzjonijiet dwar il-kompetenza fis-sens li l-Arbitru m'għandux jisma' dan il-każ għalix m'għandux il-kompetenza taħt il-liġi li jiddeciedi dwar kuntratt ta' tranzazzjoni bejn il-partijiet li saret res judicata liema kwistjoni tista' titqajjem biss quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili b'mod esklussiv; li għalhekk l-ilment huwa wieħed frivolu u vessatorju ai termini tal-Artikolu 21(2)(ċ) tal-Kap. 555 u fil-konfront tal-BOV l-ilmentaturi mhumiex 'klijenti eligibbli'.

L-Arbitru ser jittratta dawn l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza flimkien.

L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji ġie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tiegħu. Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jiġi mitlub jiddeciedi, iżda hija stabbilita fuq kriterji oġgettivi li l-legislatur deherlu li għandu jstabbilixxi.

Skont il-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta, (fn. 25 Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555) l-Arbitru għandu l-kompetenza li 'jisma' lmenti skont il-funzjonijiet tiegħu taġt l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-impjega ta' provditur tas-servizzi finanzjarji.' M'hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista' jisma' kwalunkwe ilment imressaq minn klijent eligibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.

Dan huwa imsaħħah minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bħala dik li ‘jittratta lmenti mressqa minn klijenti eligibbli.’ L-istess, m’hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa’ fil-parametri tal-istess Kap. 555.

Għalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun “klijent eliguibbli” u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun ‘provditur tas-servizzi finanzjarji’ skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.

“Klijent eliguibbli” huwa definit bħala: “klijent li jkun konsumatur ta’ provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lilu l-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovidi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta’ xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji.” (fn. 26 Kap. 555, Art.2) L-istess artikolu jipprovidi li “klijent’ għandu jinkludi, persuna fiżika, inkluzi s-suċċessuri tagħha fit-titolu jew mikrointrapriża.”

Il-liġi tistabbilixxi wkoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

“provditur tas-servizzi finanzjarji’ tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun gie liċenzjat jew awtorizzat xort’oħra mill-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta skont l-Att dwar l-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta jew kull liġi oħra tas-servizzi finanzjarji, inkluz iżda mhux limitat għal servizzi ta’ investiment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta’ kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni...” (fn. 27 Ibid.)

L-ilmentaturi odjerni huma klijenti eligibbli filwaqt li l-provdituri tas-servizz huma provdituri tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq ċitat.

Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tiskatta hekk kif jigu sodisfatti dawn ir-rekwiżiti tal-liġi u, għaladarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhuwiex ristrett biex jisma’ ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tiegħu, basta jkun marbut ma’ xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u mogħti minn provditur ta’ servizz li jaqa’ taħt id-definizzjoni tal-liġi.

Il-legislatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru ħlief għal dak li jipprovidi l-istess Att. Pereżempju, l-Arbitru jista’ jisma’ każi li jmorru lura sal-1 ta’ Mejju 2004, (u mhux aktar), u “jista’ jagħti rimedju pekunjarju għal kull ilment sa massimu ta’ €250,000.”

Li kieku l-legislatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fiċ-ċirkostanzi li qed jgħid il-provditur tas-servizz, allura kieku kien jagħmel hekk, imma dan il-legislatur m’għamlux.

Għalhekk l-Arbitru qed jiċċhad l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza u, għaladarba għie deċiż li l-ilmentaturi huma klijenti eliġibbli u jistgħu iressqu l-ilment, allura m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tagħhom u ser jikkunsidrah.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qalu l-provdituri tas-servizzi finanzjarji li qed isostnu li l-każ huwa wieħed magħluq għaliex seħħet tranzazzjoni bejn il-partijiet liema tranzazzjoni għandha l-effett ta' res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provdituri tas-servizz jagħmlu referenza għal dak li jipprovdi l-Kodiċi Ċivili.

M'hemm l-ebda dubju li l-provdituri tas-servizz kienu qed joffru (taht xi kwalità jew oħra) servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji. Il-provdituri tas-servizz mhumiex kumpanniji ordinarji li daħlu f'xi kuntratt sempliċi ma' kontraent ieħor, imma l-provdituri tas-servizz huma kumpanniji li jaħdmu fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u huma soġġetti għal skrutinju akbar, anke minn regoli ad hoc, li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jiġi protett l-investitur.

Dan għie enfasizzat mill-MFSA fir-rapport tagħha tal-22 ta' Ġunju 2012, (fn. 28 Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund) fejn għamlitha ċara li l-BOV kien suġġett għall-guidelines applikabbli qabel l-2007 u l-Investment Services Rules minn Novembru 2007.

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant u, għalhekk, japplikaw għal din ir-relazzjoni guridika kemm ligijiet, regoli u regolamenti prattici u professjonali stabbiliti u linji gwida minn awtoritajiet supervizjonali nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, u anke ligijiet u Direttivi (fn. 29 Kap. 555, Art. 19(3)(c)) li saru biex jagħtu protezzjoni lill-konsumatur)

Din ir-relazzjoni guridika li nħolqot bejn l-ilmentaturi u l-provdituri tas-servizz m'hijiex waħda regolata esklussivament mill-Kodiċi Ċivili u fejn si tratta relazzjoni bejn konsumatur u kummerċjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Liġijiet ta' Malta, u f'din ir-relazzjoni meta jintużaw espressjonijiet mhux ġusti, il-provedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodiċi Ċivili u l-Kodiċi tal-Kummerċ. (fn. 30 Kap.378, Art. 47(B))

L-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Każ Nru. 028/2016 deċiż minnu fit-23 ta' Frar 2018, (fn. 31 Dan il-każ jinsab fuq il-link: <https://financiararbiter.org.mt/en/AboutUs/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf>) u semma

r-raġunijiet għalfejn ma seħħietx tranżazzjoni bejn il-provdituri tas-servizz u l-konsumatur.

L-Arbitru spjega li anke skont deċiżjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kunċett tal-pacta sunt servanda f'dawn il-każi fejn si tratta kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant kellu l-limitazzjonijiet tiegħu. Spjega wkoll kif l-Offerta u l-kuntratt ta' Aċċettazzjoni saru f'ċirkustanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq għażla ħlief li jaċċetta din l-Offerta; u l-klawsoli tal-Offerta fil-bidu tagħha, u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed iċedu d-drittijiet litigjużi tagħhom, jew li b'xi mod kienu qed iċedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, għandhom jitqiesu klawsoli ingusti u pprojbiti u jitqiesu daqslikieku qatt ma ddaħħlu.

Ġaladarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'għandhom l-ebda effett, għalhekk jitqies li ma seħħet l-ebda tranżazzjoni bejn l-ilmentaturi u l-provdituri tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-każ.

Peress li kif ingħad l-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista' jkun b'mod 'ekonomiku u mħaffef', (fn. 32 Kap. 555, Art 19(3)(d)) qiegħed jagħmel referenza għal dak li ġie deċiż minnu fil-Każ Nru. 028/2016 fit-23 ta' Frar 2018, u r-raġunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-każ f'dan ir-rigward, għandhom jgħoddu wkoll għal dan il-każ.

Għalhekk, l-Arbitru qed jiċċad dawn l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza."

L-Appell

7. Is-soċjetà appellanta pprezentat ir-rikors tal-appell tagħha fit-2 ta' Ottubru, 2018, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex tħassar u tirrevoka d-deċiżjoni appellata, filwaqt li tilqa' l-eċċezzjonijiet tagħha, jew liema minnhom, u tiċċad it-talbiet kollha tal-ilmentaturi. Is-soċjetà appellanta tgħid li tħoss ruħha aggravata bid-deċiżjoni appellata għaliex: (1) l-Arbitru ma kellu l-ebda kompetenza jiddeċiedi l-ilment; (2) l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi meta ddeċieda (i) li l-ilment ma kienx frivolu u vessatorju skond il-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555, (ii) li l-azzjoni tal-appellati ma kinitx

preskritta *ai termini* tal-artikolu 1222 u tal-artikolu 2153 tal-Kap. 12, (iii) li jwarrab il-klawżoli kompromissorji mill-kuntratt ta' tranzazzjoni, u (iv) li l-appellati kellhom jiġu kkunsidrati li ma kienx investituri b'esperjenza; u (3) l-Arbitru għamel l-iżbalji fil-kalkoli tal-kumpens.

8. Permezz tad-digriet tagħha tas-17 ta' Ġunju, 2020, din il-Qorti fid-dawl ta' dak li jipprovdi għalih il-para. (e) tas-subartikolu 19(3) tal-Kap. 555, irrevokat *contrario imperio* d-digriet tagħha, mogħti minn din il-Qorti kif diversament preseduta, tas-26 ta' Ottubru, 2018, u ordnat l-isfilz tan-nota li kienet ġiet ipprezentata mis-soċjetà appellanta fis-16 ta' Ottubru, 2019, filwaqt li skartat l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni eċċepita minnha a tenur tal-para. (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16.

9. L-appellati għażlu li ma jwegħbux.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

10. Sabiex tevita li tirrepeti dak kollu li diġà ntqal fis-sentenza tal-appell tas-16 ta' Diċembru, 2019 mogħtija minn din il-Qorti kif diversament preseduta, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provincjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru: 23/2018) u li għaliha għamlet riferiment aktar 'il fuq f'din is-sentenza, tiddikjara li l-konsiderazzjonijiet *kollha* li għamlet f'dik is-sentenza japplikaw *mutatis mutandis* għal dan l-appell u m'għandhiex x'izzid magħha.

Decide

Għaldaqstant, għall-istess raġunijiet li ngħataw fis-sentenza mogħtija fis-16 ta' Diċembru, 2019, minn din il-Qorti kif diversament ippreseduta, fl-ismijiet Finco Treasury Management Limited għall-kont u beneficiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et (Appell numru 23/2018), tilqa' l-appell tas-soċjetà appellanta u tħassar id-deċiżjoni tal-Arbitru tat-12 ta' Settembru, 2018, filwaqt li tiċhad l-ilment tal-appellati bl-ispejjeż kontribom.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**